

INVENTAIRE ARCHÉOLOGIQUE - FICHE Nr. 268

Op 25 oktober 1902 stelde V. De Muynck in de rubriek "Schilderijen - Stadhuis, Commissiezaal van de Gemeenteraad - XVIIIe eeuw (1743)" in het Frans een fiche op over het

Portret van Maria-Theresia, gezegd "met het kanten kleed"

Toen Keizerin Maria-Theresia op staatsiefeesten aan haar Hof dames van de Oostenrijkse Nederlanden zag die luisterrijke toiletten droegen versierd met prachtige kant, drukte zij aan Graaf de Lalaing de wens uit een kleed te bezitten dat volledig zou gemaakt zijn van fijne Vlaamse kant.

De Graaf maakte deze wens over aan de Staten van Vlaanderen die een bedrag van 25.000 gulden stemden voor de vervaardiging van dit kleed. De Gravin van Arenberg die belast werd met deze opdracht, wendde zich tot de Gentse weesmeisjes, gezegd de Rode Lijvekens, voor het maken van deze kant.

Dit kleed dat zeer kunstzinnig uitgevoerd werd, werd naar Wenen gestuurd in 1743. De Keizerin moet zeer ingenomen geweest zijn met dit geschenk, want in de bedankingsbrief die zij de Voorzitter van de Opperste Raad der Nederlanden liet sturen naar de Staten van Vlaanderen, wordt er gezegd : "Zijne Majesteit geeft mij de toelating een levensgroot portret te laten maken door de knapste schilder van het Hof om het u op te sturen. Zij heeft mij tevens bevolen dat de aankleding de exacte copie moet zijn van het kanten kleed dat u Hare Majesteit aangeboden hebt."

Maar de invasie van ons land door het Frans leger in 1745 liet de Oostenrijkse regering niet toe het schilderij op te sturen.

De Stad Gent ontving het pas in 1749 bij de terugkeer van de Oostenrijkse troepen.

Het portret reproduceert de tekening van de kant met een uiterste nauwkeurigheid en het verrukkelijk oplegsel steekt af op een kleed van roze zijde. Het is niet gesigneerd, maar men schrijft het gewoonlijk toe aan Martin von Meytens (1696-1770), een schilder van Zweedse origine die later Directeur werd van de Academie van Wenen.

Een schilder, genaamd Mathias De Visch en geboren in het begin van de XVIIIe eeuw in de Kasselrij van Veurne, werd door de Stad Brugge uitgenodigd er een copie van te maken, een opdracht die hij, naar het schijnt, uitvoerde met een opmerkelijk talent.

Cf. Steyaert, *Beschrijving van Gent*. - Pr. Claeys, *Mélanges historiques et anecdotiques sur la ville de Gand*. - H. Hymans, *Gand et Tournai* (Parijs, 1902), p. 27.

Over M. von Meytens, zie C. von Wurzbach, *Biographisches Lexikon des Kaiserthums Oesterreich*, t.XVIII (Wenen, 1868), pp. 193-196.



Maria-Theresia met het kanten kleed." Foto Dienst Toerisme Stad Gent.